

چگونگی مدیریت دارو در دوران دفاع و انتشار اولین آمارنامه دارویی کشور

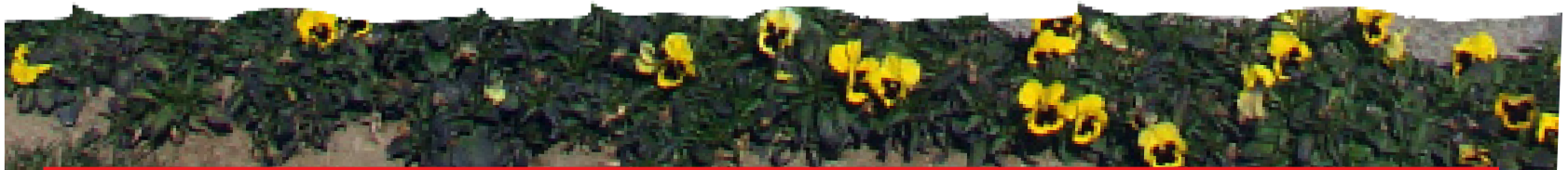
فرشی قرمز

گفت و گویی صمیمانه با دکتر علی منتصری
(همراه با مرور برخی از وقایع ۴ دهه اخیر دارو)

معرفی ۱۲۰۰ نام آور
ایرانی در بهمن امسال

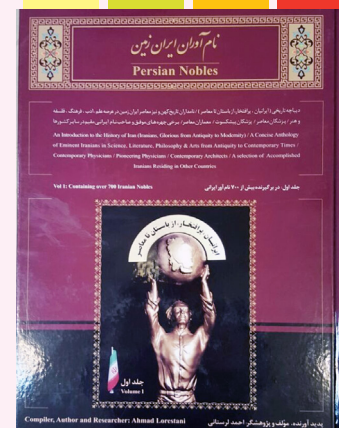
۱ صفحات ۵، ۴، ۳ و ۶
دیباچه مصاحبه: صفحه ۲

دکتر فرسام، دکتر شفیعی و دکتر
علی منتصری سه نام آور داروساز

دیپاچه: «اهمیت شناخت الگوها»

جوان ایرانی، در واقع موجب تقویت و ارتقاء فرهنگ خودباوری در میان نو رهروان عرصه های گوناگون شده و با شناخت و معرفی بی طرفانه منتخبین گروه های گوناگون (از جمله: علوم، ادب، فرهنگ، فلسفه، هنر و موسیقی، پزشکی، معماری و ورزش) ضمن تجلیل از این بزرگان، گنجینه ای ارزشمند از مفاخر معاصر ایرانی را فراهم آورده و در دسترس قرار داده اند. جهت اثرگذاری بیشتر این کتاب و ۱۲۰۰ منتخب آن؛ (به عنوان «اسوه های حسنه» و «الگوهای نکو و کاربردی» برای جوانان امروز)، پدید آورندگان این اثر ملی در نظر دارند که در گام بعدی خود، روز ششم بهمن ماه ۱۳۹۵ در مرکز همایش های بین المللی برج میلاد، اولین همایش ملی «نام آوران ایران زمین» را به منظور تجلیل از دانشمندان و معرفی چهره های صاحب نام کشورمان، برگزار نمایند و به قول خود ایشان، برای اولین بار فرش قرمز را برای ۱۲۰۰ بزرگ ایرانی گسترده نمایند.

مفاخر و اسوه های داروسازی:

طی کنکاش ها، میزها و بررسی های پدید آورندگان اثر ملی «نام آوران ایران زمین» نام افراد تاثیرگذار و نام آوران ایران زمین در جلد نخست این کتاب و همایش مرتبط با آن درج گردیده و عنوان خواهد شد. از جمله: دو چهره علمی بزرگ دانش داروسازی (یعنی مرحوم دکتر عباس شفیعی و دکتر فرسام، روسای فقید دانشکده داروسازی دانشگاه تهران و دانشمند علوم دارویی که نام هر دو ایشان در فهرست یک درصد دانشمند برتر این رشته در جهان پیش تر ذکر گردیده است) و یک پیشکسوت از حوزه مدیریت و صنعت داروسازی، (یعنی جناب آقای دکتر منتصری) که مفتخریم: وی هم اینک مدیر عامل شرکت داروسازی آفاشیمی است. این افتخار برای ما که با دکتر منتصری همکاری، دارای ابعاد سه گانه ای است. به عنوان شهروندان ایرانی خوشحالیم که سرانجام حرکتی ملی و فراگیری برای شناخت و معرفی الگوهای کشور آغاز گردید تا از فوائد متعدد آنان، کشور بهره مند گردد. خصوصاً در شرایطی که نسل جوان امروز کشور ما (به عنوان یک کشور در حال توسعه و حرکت به سمت پیشرفت)، بیش از هر زمان دیگری به این الگوهای مناسب، معاصر و ایرانی نیازمند است. دوم: به عنوان داروسازان و فعالان عرصه داروسازی، خرسندیم که نام های بزرگی از عرصه داروسازی در این اثر مهم و ملی درج گردیده است و سوم آن که بسیار مسروریم که یکی از این الگوهای ارزنده، هم اکنون در کنار ما قرار دارد و ما کارکنان شرکت داروسازی آفاشیمی فرصت بیشتری برای الگوپذیری از وی خواهیم داشت.

آشنایی با یکی از چهره های تاثیرگذار:

دکتر علی منتصری برای همه فعالان حوزه صنعت و مدیریت دارو چهره شناخته شده ای است، اما با چاپ کتاب «نام آوران ایران زمین» و سپس اطلاع از برگزاری اولین همایش ملی معرفی این اثرستریگ و بیش از ۱۲۰۰ نام آوران ایرانی، در هفته اول بهمن ماه امسال، احساس کردیم ما نیز به نوبه خود، در معرفی بیش از پیش این الگو و چهره موفق و صاحب نام در مدیریت و صنعت داروسازی مسئولیت داریم. از این رو ضمن آرزوی طول عمر پربار برای این نام آوران حوزه دارویی کشور، از وی درخواست گفت و گویی صمیمانه نمودیم و آنچه در پی می آید حاصل مصاحبه سه تن از منتخبان هیات تحریریه نشریه «آفاشیمی» با ایشان است.

■ سردبیر و اعضای هیات تحریریه نشریه ماهانه «آفاشیمی»

اهمیت الگوها و نام آوری آنان:

وقتی به دانش روز تعلیم و تربیت (به عنوان یکی از تخصص های علوم اجتماعی) و یا علوم متعدد مدیریتی (از مدیریت کیفیت گرفته تا مدیریت صنعتی) رجوع کنیم، به کرات و با تاکید فراوان، با اهمیت موضوعی به نام «الگوسازی و الگوبرداری» مواجه خواهیم شد. با این حال؛ عادت کرده ایم حتی اگر در کنار الگوهای متعدد کشورمان قرار داریم، کمتر آنان را ببینیم. حتی عادت داریم که از معرفی و تجلیل پیشکسوتان طفره رویم! با وجود آن که در همه ی محافل؛ وقتی صحبت از این می شود که چرا ما ایرانیان عادت به الگوسازی و شناخت «اسوه های حسنه» در زمان حیات آنان و معرفی ایشان (به عنوان الگوهای مجسم و هدایت گر) را نداریم، همه از این سیره ی ناپسند اعلام برائت می کنند. اما با این حال معلوم نیست که چرا هم چنان وقتی صحبت از الگویی (مثلاً در عالم علم پزشکی می شود)، ترجیح همه بر آن است که به معرفی مفاخر متقدم مانند «ابوعلی سینا» ها بسنده نمایند، صد البته که آنان الگوهای پیشین و مفاخر ما ایرانیان بوده و هستند، اما آیا بعد از قرن ها و در حال حاضر، پزشک دیگری که بتواند نقش الگو و اسوه ی ملموس اخلاق و دانش پزشکی را برای جوانان ما ایفاء نماید، وجود ندارد؟! اگر نگاهی به علل توسعه جوامع پیشرفته امروز، کنیم در می یابیم که این جوامع از دیروز خود و دیگران آموخته اند، که افراد زحمت کشیده و منشاء اثر (در عرصه های مختلف)، می توانند برای دیگران (خصوصاً جوانان) نقش ستاره هایی را ایفاء نمایند که راهنمای آنان (حتی در بدترین شرایط) باشند. از این رو در این کشورها؛ به دلیل فوائد متعدد الگوها برای جوامع، برنامه های جدی و مختلفی برای شناخت مستمر الگوها و معرفی آنان در بخش های مختلف، در جریان است و بارها شاهد بوده و هستیم که در جریان این تکاپوی برای شناخت بهترین الگوها، آنان حتی به نام دانشمندان و پیشکسوتان ایرانی رسیده و ایشان را معرفی و تجلیل قرار داده اند (به عنوان نمونه این افراد، می توان به خانم میرزاخانی در ریاضیات، آقای دکتر جوان در فیزیک و یا آقای دکتر سمیعی در پزشکی اشاره نمود).

اثری موثر در توسعه ایران زمین:

خوشبختانه برای اولین بار در کشور ما نیز از چند سال قبل حرکتی برای شناخت و معرفی بزرگان ایرانی آغاز گردید. این رویداد بی سابقه جهت شناسایی و انتخاب صحیح بزرگان صنوف و حرف گوناگون از هفت سال قبل آغاز گردید و منجر به شناسایی افراد پیشکسوتی شد که در عصر حاضر می توانند نقش الگویی مناسب را برای جوامع صنفی خود ایفاء نمایند. هدف بانیان این اقدام، معرفی الگوهای مفید و ارزنده در عرصه های مختلف برای دیگر فعالان آن حوزه ها بوده و تلاش مستمر آنان بر این است که در پی اخذ مجوزها و تأییدیه های لازم از وزارتخانه ها و نهادهای مرتبط، به روشی قانونمند و از طریق ممیزی های متعدد، افراد صاحب نام کشور را شناسایی نموده و در کتابی ارزشمند به نام «نام آوران ایران زمین» معرفی نمایند. جلد اول این اثر موثر در توسعه کشور، شامل منتخبین گروه های مختلف حوزه ی سلامت از جمله: پزشکان، دندانپزشکان و داروسازان معاصر و صاحب نام ایران زمین و چهره های موفق و صاحب نام ایرانی مقیم خارج از کشور است که به زبور چاپ آراسته شد. پدید آورندگان این کتاب، با آرایه الگوهای موثر برای نسل

فرش قرمز؛ مصاحبه‌ای متفاوت با دکتر علی منتصری

جناب آقای دکتر منتصری، جنابعالی با اینکه تاکنون مقاله و مطلب تحلیلی در خبرنامه شرکت فراوان داشته‌اید، اما این اولین باری است که بنا به درخواست ما (هیأت تحریریه نشریه)، با آن مصاحبه دارید، لذا ضمن تشکر از وقتی که به ما دادید، اجازه فرمایید در ابتدا با زندگی شخصی جنابعالی بیشتر آشنا شویم.

من در سال ۱۳۲۶ در شهر سلماس آذربایجان غربی به دنیا آمدم و اکنون دو فرزند دارم که هر دوی آنان هم کار آفرین هستند. پسر بزرگترم «پوریا» ۳۹ ساله، ازدواج کرده و با همسرش در دبی زندگی می‌کند و در آنجا شرکتی به نام «لینک ویوا» (Link Viva) را بنیاد نهاده که از جمله موفق‌ترین شرکت‌های تبادل اطلاعات یا اصطلاحاً Event آنجاست. دومین پسر «نیما» ۳۶ ساله است و وی نیز مدیر عامل شرکت «باند و گاز لطیف» است که هنوز ازدواج نکرده و مجرد است. به این ترتیب این روزها دلگرمی ما، به «مایسا خانم» سه ساله، تنها نوهی پسری مان است.

دوران تحصیل تان چگونه سپری شد و چطور وارد عرصه کار شدید؟

مادرم آرزو داشت پسرش مدرک دکتری داشته باشد و شاید این عشق مادری باعث شد که شاگرد زحمتکشی باشم و با تشویق پسرعمویم (که داروساز بود) رشته داروسازی را انتخاب کنم. از شروع تحصیلات دانشگاهی در تبریز، علی‌رغم حمایت جانانه پدرم، کار کردن را به همراه تحصیل آغاز کردم. سال اول دانشکده داروسازی را با تدریس شیمی در یک دبیرستان آغاز کردم و سپس از سال دوم، با عنوان بازرس مواد غذایی شهرداری تبریز و نماینده علمی «لئو» دانمارک و «ساندوز» سوئیس، با سه شغل پاره وقت، سال‌ها دانشکده داروسازی را به عنوان یک دانشجوی سخت کوش، تا سال آخر سپری نمودم. در آن سال‌ها دانشجویان داروسازی می‌توانستند سال آخر دانشکده را مسئول فنی داروخانه باشند و بنده هم مثل سایرین در مراحل گذراندن پایان‌نامه دانشجویی، مسئول فنی داروخانه‌ای در اهواز شدم که البته کار بسیار سختی بود و ناچار بودم پایان هر هفته با اتوبوس از اهواز به تبریز و بالعکس سفر کنم. بعد از دانشکده در دوران سربازی نیز به یک کار اکتفا نکرده و در کنار خدمت سربازی (به عنوان افسر وظیفه)، مسئول فنی شیفت شب داروخانه شبانه‌روزی تخت جمشید ارومیه و هم‌زمان نماینده علمی شرکت «آلرگان» آمریکا بودم.

بعد از این دوره، مشغول به چه کاری شدید؟

بعد از خدمت سربازی به مدت چهار سال در شرکت داروسازی «رُوش» سوئیس با عنوان‌های نماینده علمی، مسئول بیمارستان‌های شرکت و مدیر آموزش و در نهایت مدیر منطقه فارس شاغل بودم. این دوران و تجربه کار در یک مجموعه سازمان یافته و سیستمی (آن هم در یک شرکت بزرگ بین‌المللی)، نقش تعیین‌کننده‌ای در آینده‌ام داشت. چرا که باعث شد من با مفاهیم و دانش‌های کاربردی مهمی آشنا شوم. به عنوان نمونه از ده سال قبل و حتی پیش از انقلاب و در شرایطی که کمتر فردی از تکنیک‌های ویزیت و یا مارکتینگ خبر داشت، مطلع باشم. لذا این یادگیری و کار در شرکت «رُوش» تاثیر بسزایی در آینده‌ام گذاشت. همین تجربه ابتدا سبب شد تا یکسال قبل از انقلاب به عنوان مدیر «مارکتینگ گلاکسو آلن هاننوریز» در شرکت داروپخش مشغول به کار شوم و آنجا بود که با معرفی «بکوتاید» و «ونتولین» در واقع نطفه ساختن پروژه «اینهالرها» در ذهنم نقش بست. طرحی که بعد از چند دهه و با مهیا شدن شرایط برای اولین بار در ایران، جامه عمل پوشید.

بعد از انقلاب چه روند کاری را طی نمودید تا به اجرای پروژه «اینهالرها» رسیدید؟

سال‌های شروع انقلاب سال‌های شور و هیجان برای سازندگی بود و بنده هم که تجربیات خوبی کسب کرده بودم در بستر داروپخش (که مدیریت وقت آن از طراحان اصلی طرح ژنریک بود) تلاش بی‌وقفه‌ای را آغاز کردم و بعد از کوتاه زمانی مسئولیت پخش و فروش نصف ایران و تهران را در داروپخش، به عهده گرفته و با حکم معاونت داروپخش، هم زمان افتخار قبول مسئولیت برنامه‌ریزی اداره کل نظارت بر امور دارو و نماینده وزیر

وقت در بانک مرکزی (جهت تخصیص ارز دارو) را عهده‌دار شدم دوران کار در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (یا وزارت بهداشتی آن زمان)، توام با دوره‌های آموزشی تاثیرگذار در داخل و خارج از کشور بود که توانستم با علم روز برنامه‌ریزی، مدیریت و بازاریابی، تجارت خارجی و در نهایت زبان خارجی آشنایی کاملی پیدا کنم. برنامه‌ریزی متمرکز دارویی کشور نقش تعیین‌کننده‌ای در اجرایی شدن طرح ژنریک داشت و این موضوع در کتاب «تاثیرگذاران طرح ژنریک» (که به همت فرهنگستان علوم پزشکی انتشار یافته)، درج شده است.

برنامه‌ریزی دارویی متمرکز، موضوعی است که بعضاً بعد از گذشت چند دهه، هنوز هم در باب اهمیت آن گاهی مطالبی عنوان می‌شود، لذا در این خصوص توضیح جامع‌تری بفرمایید.

بله در آن زمان اهمیت آن بیشتر عنوان می‌شد، زیرا علاوه بر برنامه‌ریزی متمرکز دارویی کشور، اقدام دیگری که با افتخار می‌توانم به آن اشاره کنم، برنامه‌ریزی دارویی جنگ تحمیلی است که باعث گردید در آن شرایط سخت، با تدوین و وجود یک برنامه جامع برای کشور و یک برنامه دقیق و خاص برای جنگ (اعم از جبهه‌ها و شهرهای جنگ‌زده)، دارو باعث بحران و تشویش جامعه نباشد، البته مشکلات فراوان بود، اما با داشتن برنامه و به‌رغم وجود این مشکلات متعدد، وضعیت دارو به بحرانی (که می‌توانست به اندازه‌ی خود جنگ تلفات و نگرانی ایجاد نماید)، مبدل نشد. اگر به نشریات و مستندات آن زمان مراجعه شود، خواهیم دید که در این خصوص مفصل سخن گفته شده است و نقدها و تشویقات متعددی بیان گردیده است. ولی آن‌چه باعث افتخار من است، برنامه‌ریزی تامین داروی دوران دفاع مقدس است که بدون کمترین مشکل، به لطف خدا به وقوع پیوست.

اگر بخواهیم اهمیت این کار بزرگ و تاریخی را تا حدی درک کنیم بد نیست که بدانیم ششمین عامل شکست پاکستان از هند، موضوع تامین دارو در جنگ بوده است، همچنین در جریان حمله گسترده آمریکا به عراق در سال ۲۰۰۱، بنا به اسناد منتشره (از جمله کتاب خاطرات آقای رمزی کلارک؛ دادستان کل وقت آمریکا)، فقط عدم تامین آنتی‌بیوتیک، منجر به افزایش بی‌اندازه تلفات این جنگ (خصوصاً در کودکان) شد. حتی در میادین جنگی نیز دارو عامل مهمی در شکست‌ها و پیروزی‌ها بوده است. تا آنجا که مهم‌ترین عامل شکل‌گیری اولین پیروزی قوای متفقین بر ارتش آلمان نازی و متحدان آن در جنگ جهانی دوم (که به نبرد «الالمین» در صحرای لیبی معروف است)، کمبود دارویی ارتش آلمان برای مقابله با شیوع بیماری‌های عفونی بود.

تا آنجا که بزرگ‌ترین فرمانده آلمانی (یعنی ژنرال رومل) هم بر اثر بیماری، ناچار به ترک جبهه می‌شود و در طول تاریخ فراوان است از این واقعیت تلخ که تلفات سنگین جنگ نه حاصل ادوات و سلاح‌های جنگی که محصول کمبودهای غذایی و دارویی بوده است، همان گونه که امروز هم در کشورهای یمن شاهد این رخداد جانسوز هستیم. فراموش نکنیم که جنگ تحمیلی شده به ایران از سوی عراق، طولانی‌ترین جنگ کل تاریخ معاصر بوده است، در طول ۸ سال این جنگ، عراق با وجود بهره‌مندی از حمایت و لجستیک ده‌ها کشور، در اپیدمی‌هایی مانند همه‌گیری وبا در ۱۹۸۴ میلادی؛ چندین بار به بحران دارویی مبتلا شد. ولی ما با وجود تحریم و سه برابر جمعیت بیشتر، توانستیم در طول مدت جنگ، داروهای مورد نیاز را با وجود همه‌ی چالش‌ها (از بودجه گرفته تا تحریم‌ها و از نیازهای آنی جنگی تا اپیدمی‌ها)، تامین کنیم.

اینجاست که نقش حیاتی «طرح ژنریک» و «برنامه‌ریزی متمرکز دارویی در کشور و جنگ»، نمایان می‌شود. نقشی که به سادگی نباید از آن گذشت و به اختصار نمی‌توان آن را بیان نمود. خوشبختانه به همت مدیریت دارویی بیمارستان بقیه‌... (عج)، تاریخچه‌ای از دوران جنگ و نحوه‌ی تامین دارو در آن دوره تهیه شده که این موضوع فرصتی را ایجاد نمود، تا به عنوان تجربیات مهم و ارزشمند برای کشور، بتوانم به تفصیل بیشتری به موضوع بپردازم.

بعد از اداره دارو کجا رفتید؟

سال ۱۳۶۹ بعد از تلاش طولانی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، به شرکت سهامی دارویی کشور (به عنوان قائم مقام مدیر عامل و عضو هیات مدیره)، منتقل شدم و دوسال پر بار را هم آن جا پشت سر گذاشتم.

این دوران سال های بی حاشیه برای شرکت سهامی دارویی بود و با کمترین کمبود دارویی جهت داروهای وارداتی مواجه بودیم. البته این هنر مدیر عامل، هیات مدیره و جمعی از مدیران شرکت در آن مقطع زمانی بود. سال ۱۳۷۱ از مشاغل دولتی فاصله گرفتم و دوباره به دوران قبل، یعنی کار در بخش خصوصی باز گشتم.

چرا؟

احساس می کردم که با اتمام جنگ و سامان گرفتن اوضاع دارو دیگر وقت کار و تلاش در بخش خصوصی است. لذا از سال ۷۱ تا ۷۳ به مدت دو سال مدیر عامل شرکت «جهان بهبود» بودم. این شرکت با داشتن نمایندگی بزرگترین شرکت های دارویی چند ملیتی (از جمله: بهرینگر، ابوت، سیلاک، شرینگ، 3M، GSK و...) فرصت خوبی برای من بود، چرا که با مدیریت در بخش خصوصی، تجربه زیادی کسب کردم. با این حال سال ۷۳ مجدداً، البته نه بخش دولتی که به بخش عمومی؛ باز گشتم.

چطور شد که از بخش خصوصی (با وجود داشتن سمت مدیریتی به بخش غیر خصوصی) رفتید؟

با پیگیری دوستان!

آنان مصر بودن که باید برگردی و هنوز باید به خدمات خود ادامه دهی، این اصرار با عشق و علاقه به سازندگی (که در وجود من بود)، در هم آمیخت و باعث قبولی مدیر عاملی شرکت پخش رازی شد که بخش خصوصی محسوب نمی شد، اما جای آرایه خدمات فراوان داشت. توانستم دقیقاً ۳۲ مدیر ارشد داروساز را (برای صنعت توزیع) تربیت کنم که خوشبختانه در حال حاضر غالباً مدیران عامل شبکه توزیع کشور هستند و شاکله این بخش را تشکیل داده و هر یک به نوبه خود، افراد دیگری را تربیت نموده و می نمایند. هم زمان در بخش سازندگی هم مؤثر بودم، در واقع طی این دوران موفق شدم که سازندگی (به مفهوم ساختن زیربنای تولیدی و توزیعی در حوزه دارو) را از پخش رازی شروع نمایم. چرا که در آنجا با ساختن شعبه پخش رازی اصفهان با حدود دو هزار متر انبار و فضای اداری، شعب کرمان و اهواز نیز با همین فضا و سپس شعب مشایبهی در زاهدان، بندر عباس، یزد، کرمانشاه، زنجان، تبریز، قم، بابل و سراسری را آرایه نموده و هنوز هم احساس می کنم که همه این سازه ها، در واقع یادگاری های دوران مدیر عاملی من در پخش رازی است که در جای جای کشور هنوز باقی مانده است. در آن دوران؛ شرکت «رازی» از نظر سازندگی نیروی انسانی و ساخت شعب؛ شهرت بسزایی داشت و سرآمد صنعت پخش شد.

برنامه ریزی دارویی در دوران جنگ کاری بزرگ و ملی بوده است، اما نباید همه ی دستاورد یک مدیر تاثیر گذار مثل شما، به این کار محدود شده باشد، به غیر از این مأموریت بزرگ، در آن زمان؛ اقدام دیگری هم داشتید؟

یکی دیگر از بهترین دستاوردهای بنده، تدوین آمارنامه دارویی کشور برای اولین بار در تاریخ دارو کشور بود. بعد از تهیه اولین آمارنامه؛ در تمام دوران خدمت در اداره کل دارو، هر ۳ ماه یکبار، آمارنامه ی به روزی با اطلاعات دقیق و متدی استاندارد، تدوین و منتشر می شد و در پایان هر فصل، این آمارنامه های مجلد شده در اختیار فعالان حوزه دارو قرار می گرفت، آمارنامه هایی که شامل اطلاعات کاملی بود و بر مبنای فروش واقعی تدوین شده بود، در این آمارنامه ها علاوه بر این که مصرف ماه داروها ذکر می گردید، آمار هر فصل و اطلاعات تجمیعی نیز مندرج بود، مثلاً در فصل دوم انتشار، آمار شش ماهه فروش هم داده می شد.

نمونه یک صفحه
از اولین آمارنامه های
دارویی ایران
در دهه ۱۳۶۰

خوشبختانه تدوین آمارنامه دارویی (هر چند به شکل خلاصه شده)، تا به امروز ادامه دارد و هنوز هم منبع اصلی تهیه آمار دارویی کشور برای همه ی بخش ها (به خصوص برنامه ریزی تولید)، محسوب می شود.

در واقع الان که خوب به گذشته ها نگاه می کنم، در می یابم که سال های خدمت در اداره نظارت بر امور دارو، سال های درخشان و تاثیر گذاری در کارنامه کاری من بود. البته در آن زمان هم، در کنار کارم، مدیر داروخانه طالقانی دانشکده داروسازی و سردبیر نشریه «دارو و درمان» هم بودم و با تدوین مقالات متعدد در زمینه سیاست گذاری دارو، سخنرانی های مختلف در جای جای ایران، هم زمان در هیات مدیره های مختلف نیز؛ حضور داشتم و دبیر شورای عالی دارویی کشور هم بودم.

این دوران چند سال طول کشید؟

بنده به مدت حدود ده سال، مسئول برنامه ریزی دارویی کشور و معاون اداره کل دارو بودم.

نوار مرکزی - اصفهان

شعب نوار شمالی - شعبه تبریز

شعب نوار شمالی - بابل

شعب نوار شمالی - کرمانشاه

شعب نوار مرکزی - یزد

شعب نوار مرکزی - قم

شعب نوار مرکزی - زنجان

شعب نوار مرکزی - کرمان

شعب نوار جنوبی - اهواز

شعب نوار جنوبی - بندرعباس

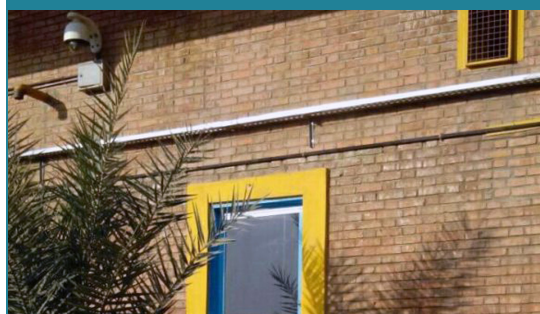
شعب نوار جنوبی - زاهدان

ساختمان دفتر مرکزی - تهران

سوال رایج در کار من این است: "چرا؟"، این سوال خوبی است، ولی یک سوال خوب دیگر این است: "چرا نه؟".

پروژه‌ها و اقدامات بازسازی و نوسازی در کارخانه قدیمی داروسازی جابر ابن حیان طی سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۱

پروژه استریل غیر بتالاکتام

پروژه آزمایشگاه‌های تحقیقات و کنترل

پروژه خط تولید قرص و کپسول

بازسازی و نوسازی ساختمان اداری

پروژه اینهالرها و نازل اسپری

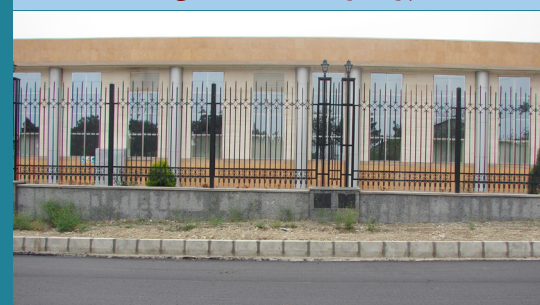
پروژه تولید سافت ژلاتین‌ها

پروژه سفالوسپورین‌های خوراکی در اشکال جامد

پروژه خط استریل سفالوسپورین‌ها

نرده کشی دیوارهای مخروبه

پروژه پنجمی که در این شرکت اجرا نمودم، احداث دو خط تولید «سافت ژل» (ژلاتین) مدرن بود که در کنار آن ششمین پروژه برای تولید «فلیپ آف» نیز برای محصولات تزریقی به مرحله اجرا رسید. هفتمین پروژه نیز پروژه ساختن خط استریل «سفالوسپورین»‌ها بود و در نهایت هشتمین پروژه‌ای که در آنجا اجرا شد، پروژه ساختن خطوط تولید قرص و کپسول محصولات غیر آنتی بیوتیکی بود. بخش اداری، سالن آموزش و کتابخانه این شرکت نیز از یک ساختمان مخروبه، به ساختمانی مدرن و در حد و اندازه شرکت بزرگی مثل «جابر ابن حیان» تبدیل شد. دیوارهای متروکه اطراف این شرکت ۱۱ هزار متری نیز با الگوبرداری از تاسیسات بزرگ و ملی (مانند بانک مرکزی) به زیبایی نرده کشی شد و این ساخت و سازهای متعدد، تاسیسات مخصوص خود را هم به لحاظ گرمایش و سرمایش و تهویه متبوع و انبار طلب می‌کرد.

لذا توام با احداث پروژه‌ها در تمام مدت زیرساخت‌ها نیز توسعه یافت. بنابراین اگر تاسیسات و حصار کشی و ساخت ساختمان‌ها را هم دو پروژه به حساب آورید، این افتخار را داشتم که به طور متوسط، در ده سالی که مدیر عامل شرکت جابر ابن حیان بودم، هر سال یک پروژه را از خود به یادگار باقی بگذارم. البته خوشحالی بیشتر من از این بود که با این توسعه، زمینه اشتغال مولد صدها جوان تحصیل کرده فراهم شد و مدیران لایقی هم تربیت شدند.

شما عادت دارید از مراحل ساخت پروژه‌ها، تصویربرداری می‌کنید، ای کاش تصاویری از آن پروژه‌ها هم موجود بود.

برای همه‌ی پروژه‌ها این اقدام هم انجام شد و آلبوم‌های آن تهیه و در شرکت باقی‌ماند، من هم چند قطعه عکس دارم که در اختیارتان قرار می‌دهم. البته عکاسی از پروژه‌ها یک کار ضروری است، نه فقط برای درج در کارنامه سازنده (که برای این منظور هم نه تنها اشکالی ندارد، بلکه خیلی هم خوب است که ما تجربیات خودمان را مستند نمایم)، بلکه این کار بیشتر برای شرکت ضرورت دارد.

برای این که اگر اشکالی برای تاسیسات پروژه ایجاد شد، تا جای ممکن از روی تصاویر ساخت این اشکال مرتفع شود و همچنین این تصاویر علاوه بر انباشت و نگاهداشت تجربه، می‌تواند در اجرای پروژه‌های بعدی نیز به کار آید و به عنوان نمونه، با بررسی تصاویر پروژه‌های قبلی پروژه‌های جدید را می‌توان منطبق با آنها ساخت.

از حوزه نظارت و مقررات تا واردات، توزیع و بازاریابی؛ شما در تمام بخش‌های حوزه دارو بوده‌اید، در صورتی که همه دکتر منتصری را به عنوان یک مدیر کارآمد و تاثیرگذار در صنعت داروسازی می‌شناسند، بنابراین بفرمایید که کار در تولید را از کی و چگونه آغاز کردید؟

در دوران کاری که به آن‌ها اشاره شد، سال‌ها رییس هیات مدیره داروسازی حکیم، داروسازی ابوریحان، شرکت تجهیزات رادیولوژی و داروسازی دانا بودم، بعدها هم رییس هیات مدیره کیمیدارو، اسوه و راموفارمین و همچنین عضو هیات مدیره گروه سرمایه‌گذاری (هلدینگ) شفا دارو شدم. بنابراین با تجربه اداره صنعت از زمان برنامه‌ریزی دارویی کشور و سپس با عضویت در هیات مدیره‌ها، آشنا شده و حتی قبل از داشتن سمت اجرایی در صنعت، کاملاً با کار در صنعت داروسازی انس گرفته بودم.

با این وجود به نظر خودم، کار واقعی من در عرصه تولید از سال ۱۳۸۱ و به عنوان مدیر عامل و عضو هیات مدیره شرکت داروسازی جابر ابن حیان آغاز شد. زیرا در آنجا بود که توانستم همه داشته‌های خود را در صنعت به کار گیرم. در آن مقطع شرکت جابر ابن حیان به عنوان یک شرکت فرسوده ۴۵ ساله، تقریباً به خط پایان خود رسیده بود. صاحبان سهام می‌گفتند: «این شرکت دیگر پایان کارش را آغاز کرده و باید برای فکر دیگری (جز تولید) کرد».

به همین دلیل؛ از نظر تاثیرگذاری اوج مدیریت من آنجا بود. چرا که هر آنچه که تجربه کرده بودم را به مرحله عمل در آوردم. برای شروع، اولین کارم احداث همان پروژه‌ای واحد تولید اینهالرها و نازل اسپری مدرن، با تکنولوژی روز بود، پروژه‌ای که براساس آن چه گفتم، از دهه‌ها قبل در ذهنم نقش بسته بود.

ظرفیت تولید ۶ میلیون اینهالر و پنج میلیون نازل اسپری در قالب حدود ۱۸ فرمول اینهالر به سرانجام رسید و حدود ۶ قلم نازل ثبت و به بهره‌برداری رسید. پروژه بعدی ساختن آزمایشگاه‌های مدرن و مجهز کنترل دارو بود که در زمان خودش بهترین در کشور محسوب می‌شد و هنوز هم یکی از بزرگترین آزمایشگاه‌های دارویی است.

پروژه سوم؛ ساختن بخش تولید استریل «غیر بتالاکتام» بود و پروژه چهارم؛ تولید سفالوسپورین‌های خوراکی قرص، کپسول و سوسپانسیون، که این پروژه‌ها شرکت را در صدر تولیدکنندگان آنتی بیوتیک کشور، در کنار کارخانه‌های عظیم و نوسازی (چون فارابی) قرار داد که برای ساخت آنها چندین و چند برابر بودجه بیشتر صرف شده بود.

ساختمان تولید استریل سفالوسپورین ها و پنم ها - آفاشیمی

گرچه می دانیم که جنابعالی در نیمه دوم سال ۹۱ از شرکت جابر ابن حیان به شرکت آفاشیمی تشریف آوردید، اما از اقدامات خود به اختصار در این جا هم بگویید.

بعد از شرکت جابر ابن حیان زمینه کار من با خانواده کار آفرین و متدین سعیدی نژاد فراهم شد، البته من ایشان را از دهه های قبل می شناختم. لذا تقریباً بلافاصله بعد از «جابر ابن حیان» نوبت به کار در شرکت تازه تاسیس داروسازی آفاشیمی رسید. از این بابت هم خوشحالم، چون دوباره بعد از سال ۱۳۷۳ به بخش خصوصی (آن هم در عرصه تولید) باز گشتم. در این شرکت نیز تا به حال دو خط تولید محصولات استریل سفالوسپورین و پنم ها را با حمایت سهامداران محترم و همراهی همه ی پرسنل؛ اجرا نموده ایم. هر دو این پروژه ها در نوع خود در کشور به لحاظ کیفیت بی نظیر هستند. حتی ساخت و سازه های آن ها؛ نسبت به سازه های صنعتی موجود در ایران، بسیار مدرن محسوب می شود.

از سوی دیگر این پروژه؛ تنها خط تولید آنتی بیوتیک سازی استریل کشور است که تاکنون موفق به دریافت استاندارد تولید بهینه (GMP) شده است. پروژه ی خط استریل غیر بتالاکتام نیز با آخرین استاندارد داروسازی روز دنیا منطبق است که این پروژه نیز تازه راه اندازی گردیده است و اگر عمری باشد، قطعاً پروژه های فوق، آخرین پروژه های بنده نخواهد بود. زیرا وقتی کار آفرینی و ایجاد اشتغال، تبدیل به عشق و زندگی یک مدیر می شود، دیگر نمی توان برای آن پایانی در نظر گرفت.

جنابعالی از نظر فعالیت های اجتماعی، صنفی و حتی فرهنگی نیز در عرصه صنعت دارو شاخص و نام آشنایید، کمی هم از اقدامات خود در این زمینه برای ما بگویید؟

فعالیت فرهنگی و اجتماعی را از دوران دانشجویی شروع کردم و همان طوری که گفته شد؛ از سخنرانی تا مقاله نویسی، همواره کار فرهنگی بخشی از کار مرا تشکیل داده و می دهد. تقریباً هر جایی که بوده ام، نشریه ای وجود داشته و اگر نداشته آن را دایر کرده ام. از «دارو و درمان» داروپخش، تا نشریه «رازی» (در شرکت پخش رازی) گرفته؛ تا به امروز که شما از طرف نشریه آفاشیمی با بنده در حال گفت و گو هستید. البته در این میان برخی از این نشریات، نشریات رسمی و فراگیر بودند و بعضی دیگر (مثل خبرنامه «جابر» یا «رسانه داروپخش» و یا «آفاشیمی»)، یک خبرنامه داخلی محسوب می شدند.

در کنار کارهای اجرایی به مدت ۵ سال؛ سردبیر نشریه «دارو و درمان» و سال ها عضو هیات تحریریه نشریه های داروسازی و پزشکی معتبری مانند «طب و دارو» و «رازی» بودم، یعنی مرتباً دست به قلم برده و مقالات متعددی را منتشر کرده ام. چرا که اساساً هر نوع کار اجتماعی علاوه بر این که نوعی عشق و علاقه است و در درون انسان حس خوبی از مفید بودن را ایجاد می کند، اثرات معنوی و مدیریتی خوبی هم به دنبال دارد، لذا به این نوع امور علاقه داشته و دارم. تا آن جا که حتی در کل دوران مدرسه فرزندانم، (از دبستان و

راهنمایی گرفته تا دبیرستان و تقریباً همه سال های تحصیلی آنان)، همواره با رای سایر اعضای این انجمن ها، به عنوان رئیس انجمن اولیاء مربیان مدارس فرزندانم انتخاب می شدم و با علاقه در قبال این مدارس (به عنوان نهادی تربیتی - آموزشی)، انجام وظیفه می کردم.

فعالیت های صنفی - اجتماعی نیز؛ همواره همراه من بوده است، به عنوان نمونه؛ به مدت ده سال عضو هیات مدیره انجمن داروسازان ایران بودم و با شکل گیری کار گروه های تخصصی این انجمن، مسئول کار گروه صنعت دارو آن شده و به این ترتیب در تاسیس سندیکای صاحبان صنایع داروهای انسانی ایران نیز؛ در کنار بزرگان صنعت قرار گرفتم و دو دوره (از ۵ دوره این سندیکا) به عنوان عضو هیات مدیره، در این سندیکا هم؛ فعال بوده ام. در شکل گیری انجمن صنعت پخش هم به عنوان یکی از موسسین ایفای نقش داشته؛ عضویت در هیات مدیره این انجمن نیز در پرونده کاری ام؛ درج شده است. هم چنین بنده اولین داروسازی بودم که با رای فعالان اقتصادی از حوزه های گوناگون اعم از دارویی و غیر دارویی، به مدت چهار سال به عضویت هیات نمایندگان منتخب اتاق بازرگانی تهران و سپس ایران؛ در آمدم، که این انتخاب؛ یکی از شاخص ترین فعالیت اجتماعی ام، محسوب می شود.

شما فعالیت های علمی و دانشگاهی هم داشته و دارید، در این مورد هم (به عنوان آخرین سوال ما از شخصیت شناسی یکی از چهره های اثرگذار در حوزه دارو)، توضیح بفرمایید.

علم توام با تجربه بسیار با ارزش است. وقتی آدم پا به سن می گذارد، انتظار به حقی که غالباً از وی می رود این است که تجربیات کاری خود را به نحوی به نسل های بعدی منتقل کند. از این نظر خوشحالم که سال ها ست افتخار تدریس مدیریت در سال آخر دانشکده داروسازی دانشگاه آزاد را دارم و در این دوران شاگردان زیادی تربیت شده اند و امیدوارم از جمله مدرسین تاثیر گذار بوده باشم. همچنین در دانشگاه آزاد و موسسه ماهان برای دانشجویان دوره های MBA، مارکتینگ تدریس می کنم.

در هر شماره از ۳۸ شماره «آفاشیمی» همواره با یک یا دو نفر از مدیران و کارکنان، مصاحبه داشته ایم، اما بدون شک این گفت و گو یکی از شنیدنی ترین مصاحبه هایی بوده که تاکنون داشته ایم، لذا ضمن تشکر از صبر و حوصله ای که به خرج دادید اگر مایل به طرح مطلبی هستید، در پایان بفرمایید.

دوران عمر بسیار کوتاه است و در یک چشم به هم زدن به پایان می رسد. در این دوران کوتاه هر انسانی دو راه، یا بهتر بگویم دو انتخاب پیش رو دارد، یا باید نقش آفرین باشد و یا باید نقش پذیر گردد. اگر «نقش آفرین» باشی قطعاً با کار آفرینی، در محیط و جامعه خود تاثیر گذار هم؛ خواهی بود. ولی اگر نقش پذیر باشی، ناگزیر تاثیر پذیر خواهی شد و خداوند متعال برای انسان (به عنوان جانشین خود)، نقش آفرینی را بیشتر می پذیرد.

خط تولید استریل سفالوسپورین ها و پنم ها - آفاشیمی

پروژه استریل غیر بتالاکتام - آفاشیمی

کیفیت سازی عملکرد و کارایی دستگاه شستشوی ویال

۴- ویال ها را به صورت محافظت شده به فضای شستشوی ویال منتقل نمایید.

۵- بعد از اطمینان از کارکرد ماشین ویال ها را با فواصل زمانی مشخص بین سایر ویال ها روی دستگاه بارگیری نمایید.

۶- بعد از اتمام فرآیند شستشو ویال های علامت گذاری شده را قبل از ورود به تونل استریل برداشته و به آزمایشگاه منتقل نمایید.

۷- آزمون های لازم متناسب با دستورالعمل موجود را بر روی تک تک ویال ها انجام داده و نتایج را به صورت مکتوب گزارش نمایید.

۸- در صورت مورد تایید بودن نتایج، متناسب با محدوده تعیین شده، کیفیت سازی مورد تایید می باشد در غیر این صورت باید مراحل بررسی، ریشه یابی و برطرف کردن مشکل صورت گیرد و فرآیند کیفیت سازی مجدداً تکرار شود.

● فواصل زمانی اجرا

کیفیت سازی دستگاه شستشوی ویال باید سالانه صورت گیرد اما در صورت بروز هرگونه تغییر، تعمیر یا تعویض قطعات دستگاه که کیفیت عملکرد دستگاه را تحت تاثیر قرار می دهد باید فرآیند کیفیت سازی تکرار گردد.

فرآیند کیفیت سازی عملکرد و کارایی دستگاه شستشوی ویال در شرکت داروسازی آفاشیمی انجام شد و کارایی دستگاه مورد تایید قرار گرفت.

■ دکتر فریبا مهدوی زاده

برای کیفیت سازی دستگاه شستشوی ویال آزمون های متفاوتی انجام می گردد. فرآورده های دارویی استریل که جهت تزریق استفاده می شوند، در ویال های شیشه ای پر می شوند. این ویال ها قبل از پر شدن باید به طور مناسبی تمیز شوند. دستگاه اتوماتیک شستشوی ویال برای تمیز کردن ویال ها مورد استفاده قرار می گیرد، اما فرآیند تمیزکاری ویال ها باید کیفیت سازی شود. اثربخشی دستگاه شستشوی ویال با استفاده از آزمون های زیر صحنه گذاری می شود.

۱- آزمون محتوای مواد شیمیایی - ۲- آزمون ذرات باقی مانده - ۳- آزمون اندوتوکسین

● مقدمات پیش از شروع کیفیت سازی

با توجه به این که دستگاه شستشوی ویال برای شروع به کار و تکمیل فرآیند شستشو نیاز به ورودی های زیر دارد ابتدا باید ورودی ها کیفیت سازی گردند.

۱- کیفیت سازی سیستم آب سازی (PW & WFI)

۲- کیفیت سازی سیستم هوای فشرده

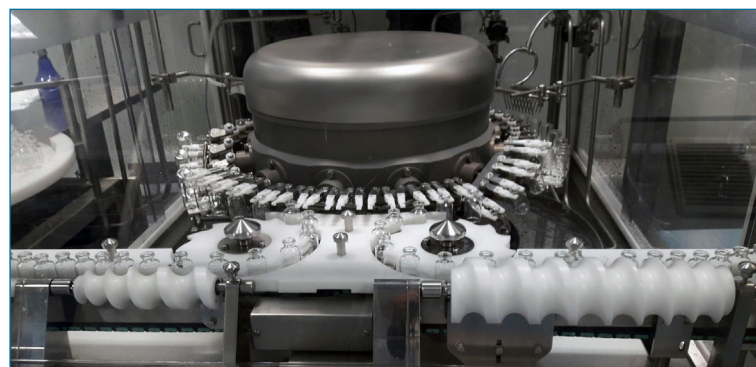
۳- کیفیت سازی سرعت دستگاه شستشوی ویال و سایز پارت ها

۴- کیفیت سازی فضایی که دستگاه شستشوی ویال در آن قرار دارد (با توجه به کلاس بندی صورت گرفته)

۵- حصول اطمینان از سوابق و تجربه ی پرسنلی که از هر واحد در فرآیند کیفیت سازی شرکت می کنند.

● روش اجرایی

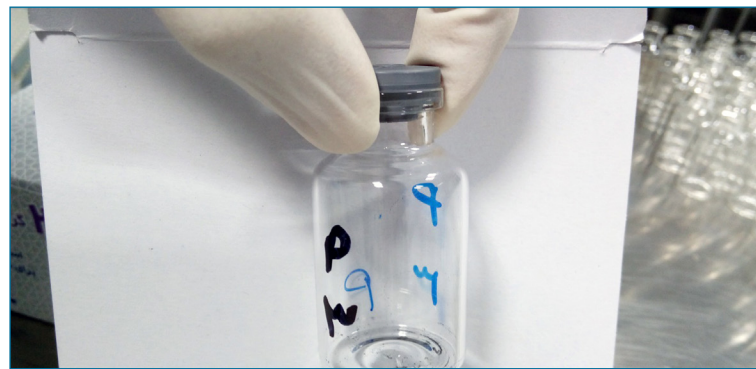
نکته: فرآیند کیفیت سازی باید برای هر یک از سایزهای ویال متناسب با سرعت تعریف شده برای آن سایز به صورت مجزا انجام گردد.

۱- ۱۰ عدد ویال را متناسب با روش اجرایی موجود آغشته به سدیم کلراید نموده و ویال ها را با مازیک ثابت مشخص و شماره گذاری نمایید.

۲- ۱۰ عدد ویال را متناسب با روش اجرایی موجود آغشته به غبار استاندارد نموده و ویال ها را با مازیک ثابت مشخص و شماره گذاری نمایید.

۳- ۱۰ عدد ویال را متناسب با روش اجرایی موجود آغشته به اندوتوکسین استاندارد نموده و ویال ها را با مازیک ثابت مشخص و شماره گذاری نمایید.

نهمین نشست فصلی انجمن علمی داروسازان ایران دوره مدیریت جامع (IMS)

نهمین نشست فصلی انجمن علمی داروسازان ایران با حضور شرکت داروسازی آفاشیمی در غرفه ای به مساحت ۶ مترمربع در تاریخ ۱ لغایت ۳ دی ماه در مرکز همایش های برج میلاد با همکاری انجمن علمی داروسازان ایران توسط شرکت نیاز طب آریا برگزار گردید.

برنامه مذکور ۱۵ امتیاز باز آموزی غیرمدون برای پزشکان و داروسازان در برداشت. در کنار برنامه مذکور، نمایشگاه جانبی با موضوع تازه های دارویی و تجهیزات پزشکی با حضور حدود ۲۰ شرکت داخلی و خارجی برگزار گردید.

افسانه پاسبانی

دوره تشریح الزامات و مستندسازی سیستم مدیریت یکپارچه (IMS) در شرکت داروسازی آفاشیمی برگزار شد.

استفاده درست از سیستم های استاندارد مدیریت کیفیت ابزاری مفید برای رسیدن به خدمتی با کیفیت است که می تواند مشتریان داخلی و خارجی را تحت تاثیر خود قرار دهد. از این رو و بنا بر ضرورت آموزش مدیران و آگاهی آنان از آخرین دستاوردهای این استانداردهای جهانی، دوره آموزشی سیستم مدیریت یکپارچه (IMS)، به دنبال ارائه نسخه جدید آن (که استاندارد است متشکل از سه استاندارد معروف ISO ۱۴۰۰۱:۲۰۱۵ و ISO ۹۰۰۱:۲۰۰۷ و OHSAS ۱۸۰۰۱:۲۰۱۵) با حضور حدود ۳۰ تن از مدیران و روسا و کارشناسان ارشد شرکت «آفاشیمی» و توسط دکتر عباس محمد خانی (از مدرسین توف نورد ایران) در سالن کنفرانس شرکت داروسازی آفاشیمی طی روزهای ۸ و ۱۱ دی ماه برگزار گردید.

مهندس رویا نصرتی

علائم سرماخوردگی در زنان شدیدتر است

طبق گزارش جدید محققان، سرماخوردگی و آنفولانزا عوارض بیشتری برای زنان در مقایسه با مردان دارد.

طبق یافته های تحقیقاتی زنان بیش از مردان به هنگام سرماخوردگی و آنفولانزا، دردهای عضلانی و خستگی و کوفتگی را گزارش کردند. به علاوه محققان طبق گزارش خود شرکت کنندگان دریافتند علائم شدید در زنان بیش از مردان به طول می انجامد. در این مطالعه، محققان علائم سرماخوردگی و آنفولانزا ۷۷۷ زن و مرد را بین سالهای ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۴ در پنج درمانگاه در سطح آمریکا بررسی کردند. از شرکت کنندگان خواسته شد تا علائم بیماری و شدت آنها را به طور روزانه از صفر تا ۳ نمره دهند با در نظر گرفتن این موضوع که عدد صفر حاکی از عدم وجود علامت و عدد ۳ نشان دهنده علائم بسیار شدید بود. علائم بیماری شامل علائم دستگاه تنفسی تحتانی نظیر سرفه، مشکل در تنفس و درد سینه؛ علائم دستگاه تنفس فوقانی نظیر گوش درد، آبریزش بینی، گلودرد و عطسه؛ و علائم سیستماتیک شامل کوفتگی، سردرد و درد عضلانی بود.

به گزارش مهر، محققان دریافتند زنان بیش از مردان در مورد گوش درد، سردرد و کاهش اشتها به هنگام رفتن به نزد پزشک گزارش می دهند. همچنین زنان بیش از مردان علائم شدید کوفتگی و درد عضلات را اعلام می کنند. به گفته محققان، احتمالاً تفاوت های هورمونی بین زنان و مردان در نحوه واکنش سیستم ایمنی به این ویروس ها نقش دارد.

افسانه پاسبانی - (اخبار پزشکی)

تنها دارنده گواهینامه GMP و خط مجزا برای تولید کارباپنم

منتخب وزارت بهداشت برای تولید ایمپی پنم و مروپنم در کشور

Afa chemi
داروسازی آفاشیمی

تهران - کیلومتر ۵ جاده قدیم کرج - ابتدای خیابان نورد - پلاک ۱۳ - داروسازی آفاشیمی

تلفن: ۶۴۰۵۹۰۷۸۱ - فکس: ۶۴۰۵۹۰۷۸۱

ویژه نامه داخلی شرکت داروسازی آفاشیمی سردبیر ویژه نامه: دکتر فریبا مهدوی زاده هیأت تحریریه: دکتر مرزده احمدی، افسانه پاسبانی، دکتر اشکان خرمی، مصطفی علمافر، مهندس رضامرادیان، مریم گوهرزاده، هدا کاویانی، دکتر فریبا مهدوی زاده، مهندس رویا نصرتی، مهندس رضوان نیک خلق، محمدعلی نیک هوش، مهندس افشین میرزایی

مسئول هماهنگی: مهندس رویا نصرتی عکس: رضا طب نوری زمینه فعالیت: علمی، آموزشی و اطلاع رسانی تیراژ: ۱۲۰۰ نسخه

magazine@afachemi.com - تلفن: ۶۴۰۵۹۰۷۸۱ / نمایر: ۶۴۰۵۹۰۷۸۱ - تهران، کیلومتر ۵ جاده قدیم کرج، خیابان نورد

اجرا و هماهنگی چاپ: دفتر اجرایی نشریه کیفیت و مدیریت سردبیر نشریه: غلامرضا شریعتی طراح: مهندس علی صالح تلفن: ۴۴۰۸۲۶۰۲ / نمایر: ۴۴۰۸۲۸۷۹